

**West-Friese
Archeologische
Notities 10**

DEK-terrein, Medemblik, gemeente Medemblik

Een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek

F.C. Schinning
J. van Leeuwen

Colofon

West-Friese Archeologische Notities 10

Titel: DEK-terrein, Medemblik, gemeente Medemblik. Een bureauonderzoek en verkennend booronderzoek.

Plangebied: DEK-terrein, Medemblik, gemeente Medemblik

Projectnummer: 15176

OM-nummer: 3998520100

Opdrachtgever: Dhr. J. Schavemaker (projectleider), gemeente Medemblik

Centrumcoördinaat: x: 136.550 y: 531.158

Auteur: F.C. Schinning (archeoloog, Archeologie West-Friesland)
J. van Leeuwen (archeoloog, Archeologie West-Friesland)

Redactie: M.H. Bartels (senior archeoloog, Archeologie West-Friesland)

Veldwerk: C.M. Soonius (senior archeoloog, Archeologie West-Friesland)
F.C. Schinning (archeoloog, Archeologie West-Friesland)

Datum: 23-5-2016

© Archeologie West-Friesland 2016

Niets van deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, film, fotokopie, digitaal of geautomatiseerd systeem zonder voorafgaande toestemming van de copyrighthouders en de auteur.

De uitgever heeft de inhoud met de grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Ondanks deze zorgvuldigheid kunnen gegevens zijn veranderd of onjuist zijn weergegeven.

1. Inleiding

Op verzoek van de gemeente Medemblik (J. Schavemaker) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de herontwikkeling van het DEK-terrein (voormalig voetbalvereniging "Door Eendracht Krachtig") in Medemblik, gemeente Medemblik (afb. 1). Op 22 januari 2016 is een archeologische quickscan uitgevoerd door Archeologie West-Friesland met als doel te bepalen of en in welke mate nader archeologisch onderzoek noodzakelijk is.¹ Naar aanleiding van het advies in de quickscan is in mei 2016 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd in de vorm van een bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek (verkennende fase) op het DEK-terrein in Medemblik. Het verkennend booronderzoek heeft plaatsgevonden op 17 mei 2016.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied DEK-terrein (zwarte stippellijn) in Medemblik, geprojecteerd op een luchtfoto van het gebied.

Onderzoeksopzet en richtlijnen

Het onderzoek bestond uit een aanvullend bureauonderzoek en een veldonderzoek. Het veldonderzoek nam de vorm aan van een verkennend booronderzoek. Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg), de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3) en het kwaliteitshandboek Hoorn (2014).

¹ Van Leeuwen, Soonius & Bartels 2016.

2. Administratieve gegevens

Onderzoeksgegevens

Project	Medemblik, DEK-terrein
Projectcode	15176
ARCHIS-onderzoeksmelding	3998520100
Type onderzoek	Bureauonderzoek en verkennend booronderzoek
Locatie/toponiem	DEK-terrein
Kaartblad	14H
Centrale coördinaat	136.550 / 531.158
Afbakening onderzoeksgebied	Tijdens het bureauonderzoek wordt het plangebied inclusief een zone van 500 m rondom het plangebied onderzocht. Het verkennend booronderzoek is beperkt gebleven tot het plangebied.
Datum rapportage	23-05-2016

Opdrachtgever

Opdrachtgever	Gemeente Medemblik
Contactpersoon	dhr. J. Schavemaker

Opdrachtnemer

Opdrachtnemer	Archeologie West-Friesland
Auteur	drs. F.C. Schinning drs. J. van Leeuwen
Contactpersoon	drs. M.H. Bartels

3. Beleidskader

Rijks en Europees beleidskader

Het rijkskader wordt gevormd door de Monumentenwet 1988 en de herziening hiervan uit 2007. In grote lijnen wordt hier het 'Verdrag van Malta' onderschreven.

In het Verdrag van Malta, in 1992 gesloten te Valletta, wordt de bescherming van het archeologisch erfgoed geregeld. Uitgangspunt daarbij is dat waar mogelijk archeologische resten bewaard dienen te blijven. Bij de ontwikkeling van ruimtelijk beleid moet het archeologisch belang, of beter het cultuurhistorisch belang, van af het begin meewegen in de besluitvorming.

Provinciaal beleidskader

De Provincie Noord-Holland streeft naar behoud van het erfgoed in situ (in de bodem). Om de archeologische waarden zoveel mogelijk veilig te stellen, raden zij aan archeologievriendelijk te bouwen. Waar behoud in de bodem niet mogelijk is, dient een archeologisch onderzoek plaats te vinden.

De visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit is vastgelegd in de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie (Provincie Noord-Holland 2010). Deze vernieuwde leidraad is een uitwerking van het in 2006 vastgestelde Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie, dat werd gebruikt als leidraad voor ruimtelijke plannen als bestemmingsplannen, beeldkwaliteitsplannen en structuurplannen. Daarnaast bood het handreikingen aan gemeenten om landschap en cultuurhistorie als uitgangspunt te gebruiken bij planvorming.

De provincie Noord-Holland heeft 10 archeologische gebieden van provinciaal belang gedefinieerd, waaronder West-Friesland.

Om te voorkomen dat waardevolle informatie verloren gaat, dienen eventueel aanwezige archeologische resten zo vroeg mogelijk in het planproces te worden gelokaliseerd en gewaardeerd door middel van een archeologisch vooronderzoek. Bij de toetsing van bestemmingsplannen wordt nagegaan of bij de planvorming voldoende archeologisch vooronderzoek is verricht om tot een evenwichtige besluitvorming te komen. Terreinen van hoge en zeer hoge waarde dienen in bestemmingsplannen te worden aangegeven en beschermd te worden door middel van een aanlegvergunning.

Lokaal beleidskader

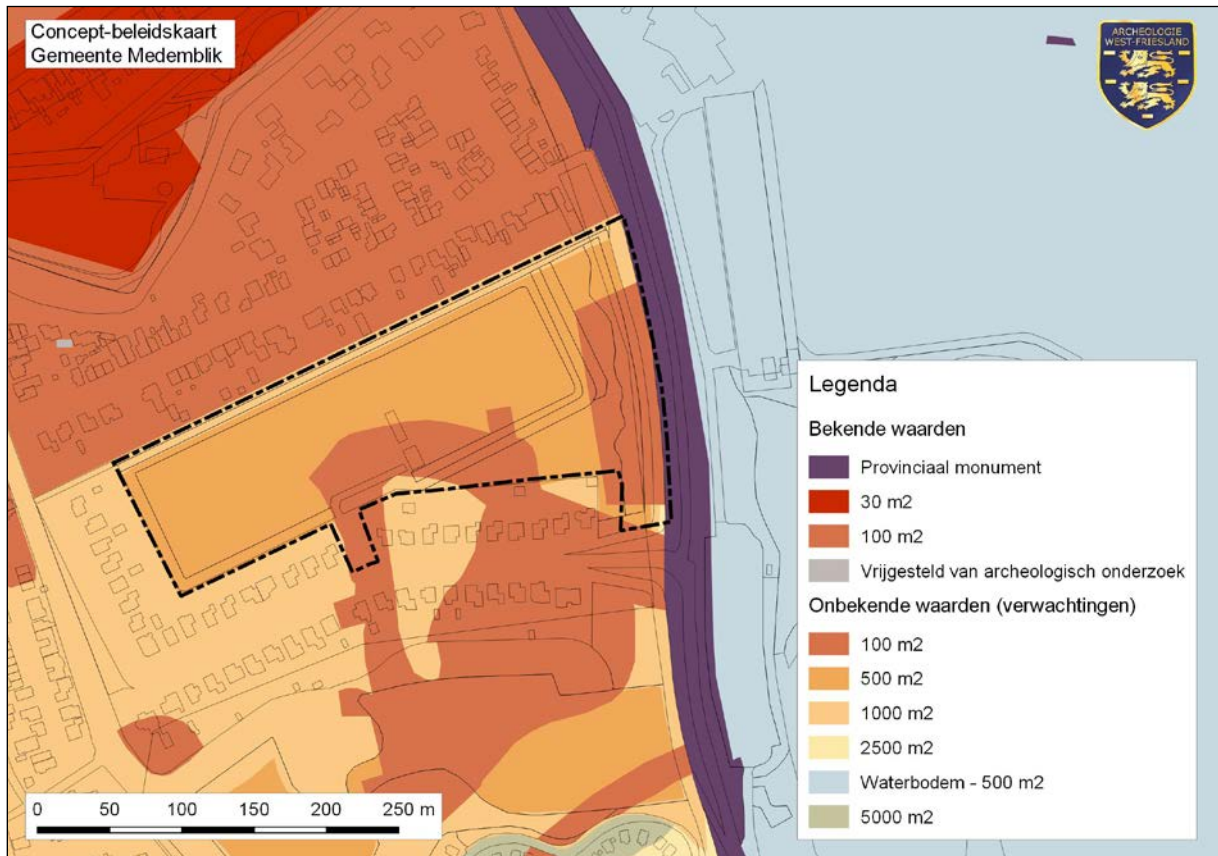
Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Medemblik Woongebieden. Dit gebied heeft een hoge archeologische waarde en een middelhoge tot hoge archeologische verwachting. Dit is vertaald naar vrijstellingsgrenzen van respectievelijk 100 m² en 500 m². De geplande ingreep overschrijdt deze minimumwaarde.

In 2015 is de conceptbeleidskaart opgesteld². Deze wordt binnenkort vastgesteld door de gemeente. Voor de concept-beleidskaart zijn meer bronnen geraadpleegd dan ten tijde van het opstellen van het bestemmingsplan voorhanden waren. Hierdoor zijn de verschillende waarden en

---

² Soonius & van Leeuwen, 2016.

verwachtingen op de concept-beleidskaart nauwkeuriger weergegeven dan in het bestemmingsplan. Op de concept-beleidskaart is zichtbaar dat binnen het plangebied drie verschillende vrijstellingsgrenzen aanwezig zijn, die zijn gebaseerd op verschillende waarden en verwachtingen (afb. 2). Vanuit praktisch oogpunt is voor het vervaardigen van de quickscan de in de concept-beleidskaart archeologie gehanteerde vrijstellingsgrenzen gebruikt. Het grootste deel van het plangebied heeft een vrijstellingsgrens van 500 m², een deel 100 m² en een klein deel 1000 m².

Afbeelding 2. Het plangebied DEK-terrein (zwarte stippellijn) op de concept-beleidskaart archeologie van de gemeente Medemblik.

4. Bureauonderzoek

4.1 Methode

Het bureauonderzoek is uitgevoerd om een gespecificeerde archeologische verwachting op te stellen. Daartoe zijn reeds bekende archeologische, historische en aardkundige gegevens verzameld en is het grondgebruik in het plangebied in het heden en verleden geïnventariseerd. Een deel van deze bronnen is bij het vervaardigen van de quickscan al geraadpleegd.

De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

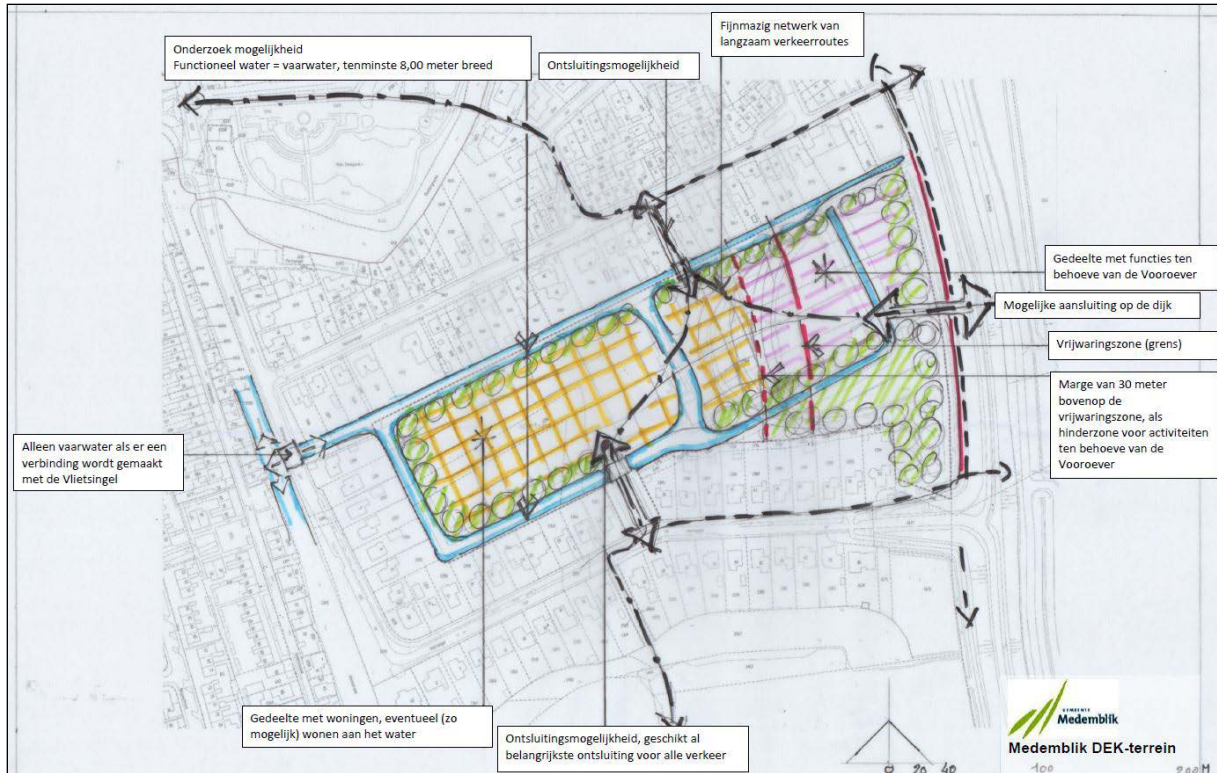
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)
- Cultuurhistorische Waardenkaart (CHW)
- Bodemkaart 'De Vier Noorderkoggen', schaal 1:10 000, door Du Burck en Dekker 1975
- Kadastrale Minuut 1825 gemeente Medemblik, sectie A genaamd Medemblik, een blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl);
- Overig historisch kaartmateriaal
- Recent kaartmateriaal
- Bouwtekeningen
- Archis 3

4.2 Resultaten

Huidige situatie en toekomstig gebruik

Het plangebied bestaat grotendeels uit voetbalvelden die voorheen in gebruik waren door voetbalvereniging DEK. Het oostelijke deel van het plangebied bestaat uit gemeentelijk groen (zie afb. 1). Het ligt in de planning het gehele gebied te ontwikkelen tot woonwijk met maximaal 40 woningen. Het is nog onbekend op welke locatie de woningen precies komen. De woningen zullen circa twee derde van het plangebied in beslag nemen. Daarnaast blijft een gedeelte groen, komt er een gedeelte met functies ten behoeve van de Vooroever en komen er verschillende ontsluitingsmogelijkheden, waarvan één een mogelijke aansluiting op de dijk heeft (afb. 3). Het plangebied heeft een oppervlakte van bijna 5 hectare.

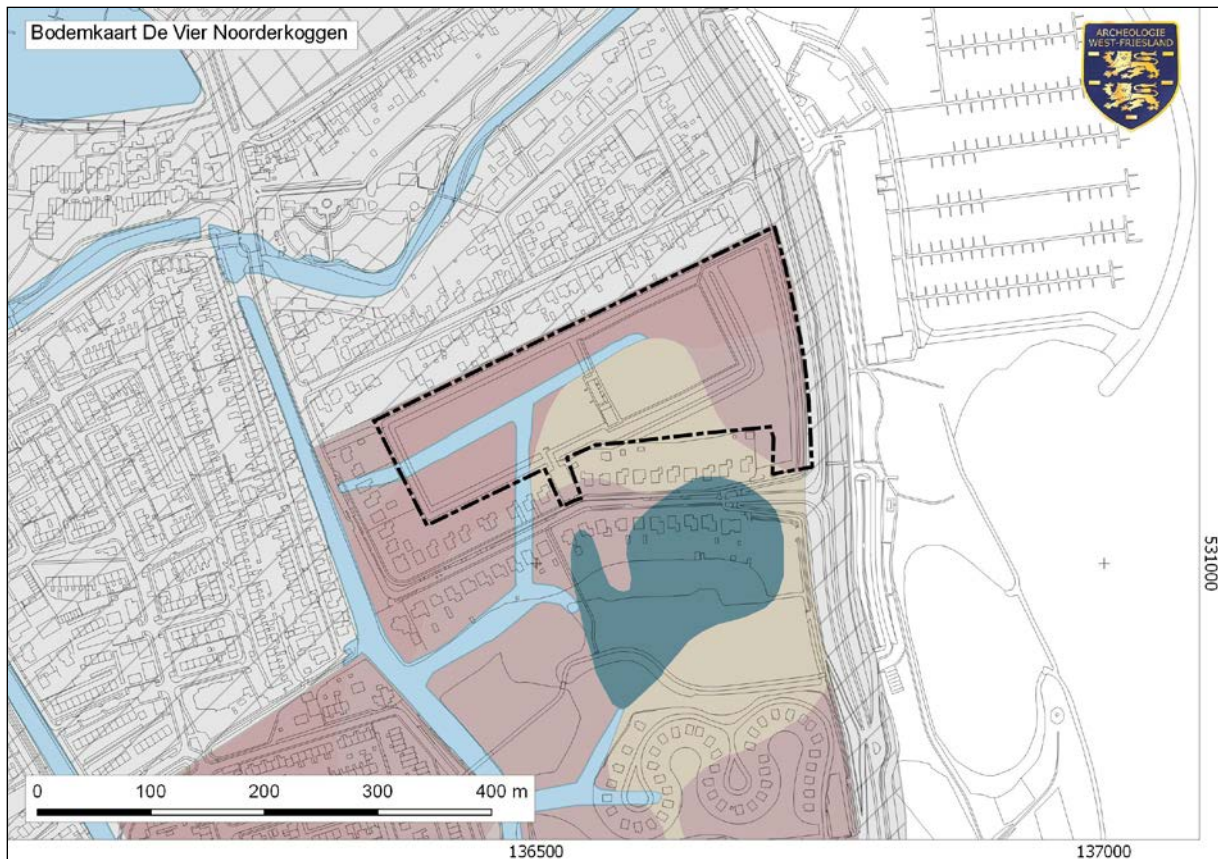
Afbeelding 3. Uitgangspunten voor het stedenbouwkundig plan.

Geologie en landschap

Het plangebied is in de jaren zestig van de twintigste eeuw bodemkundig gekarteerd. Aan de hand van deze bodemkaart (De Vier Noorderkoggen³) kan inzicht worden verkregen in de verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Op deze bodemkaart is zichtbaar dat het plangebied op verschillende meerwalgronden ligt. Het midden-zuidelijke deel ligt op een bodem die bestaat uit een laag dikker dan 80 cm zware zavel tot lichte klei (beige kleur op afb. 4, code MEwa3). Aan dit bodemtype is een lage verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie verbonden. Het grootste gedeelte van het plangebied bestaat uit een zware kleilaag van dikker dan 80 cm (donkerroze, code MEwa5). Ook dit bodemtype kent een lage verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie. Doordat de meerwalgronden hier zo dik zijn, is het waarschijnlijk dat eventuele prehistorische sporen reeds zijn weggespoeld. Een klein deel aan de oostkant van het plangebied bestaat uit een 40-80 cm dikke laag van wisselend lichte zavel tot zware klei (lichtroze, code MEwbS). Bij dit bodemtype geldt een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie.

Gezien het feit dat vooral de westelijke kant van het plangebied in historische tijden uit water bestond, in combinatie met de gegevens uit de bodemkaart, kan een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd worden geformuleerd voor het zuidoostelijke deel van het plangebied.

³ Du Burck & Dekker 1975: opname tussen 1961 en 1968.

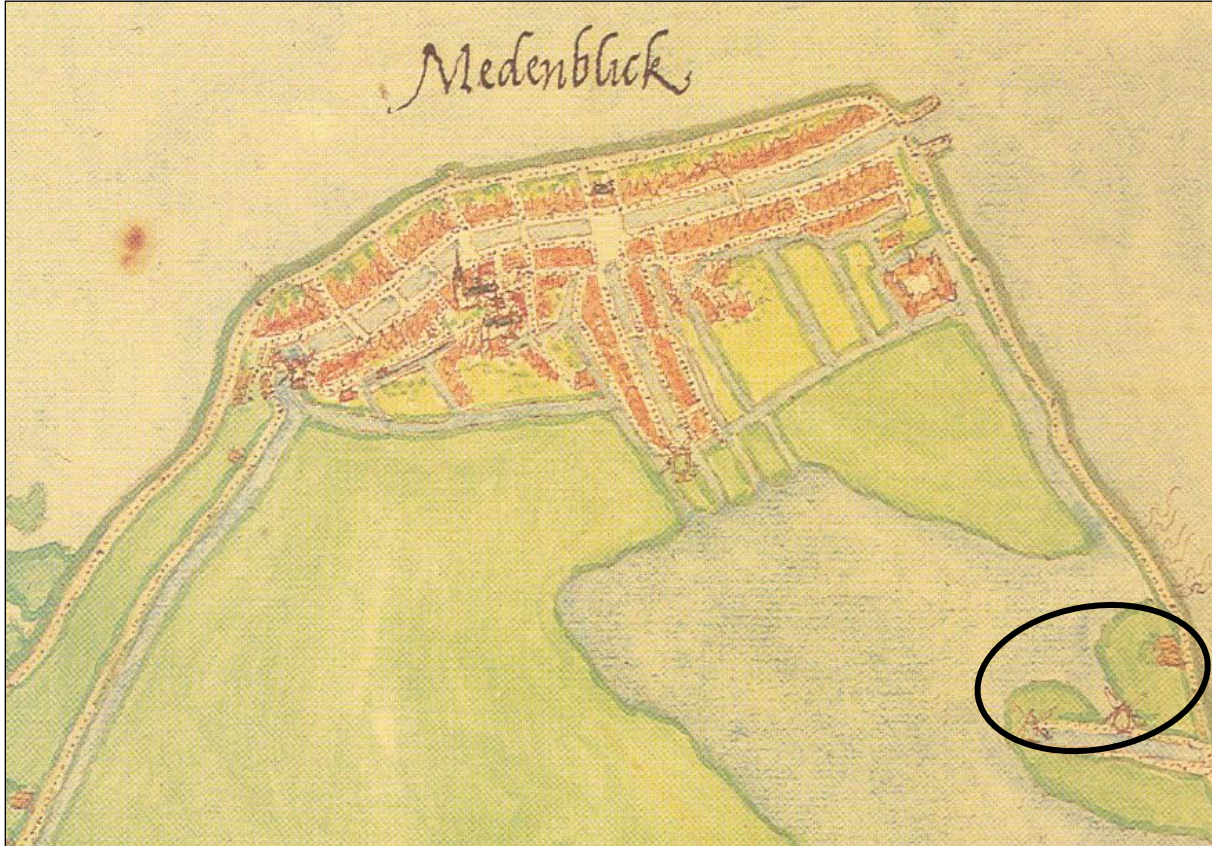
Afbeelding 4. De locatie van het plangebied DEK-terrein (zwarte stippellijn) op de bodemkaart De Vier Noorderkoggen (Du Burck & Dekker 1975). De bestaande bebouwing is destijds niet gekarteerd (gearceerd deel).

Historische achtergrond

Over de vroegmiddeleeuwse bewoning in West-Friesland is nog zeer weinig bekend. Het is echter zeer waarschijnlijk dat de vroegste middeleeuwse bewoning zich rondom het Meer van Wervershoof manifesteerde. Omdat nog geen duidelijk inzicht bestaat over de locaties en de vorm van bewoning, geldt voor een zone rondom het voormalige Meer van Wervershoof een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Vroege Middeleeuwen. Deze verwachting is op de nog onbebouwde delen het hoogst (het sportterrein). Logischerwijs kan worden aangenomen dat een deel van het middeleeuwse land (de westkant van het plangebied) door later water is verstoord (zie bijvoorbeeld afb. 5 en 6). Een driehoekig deel ten noorden van de molens (oostelijke kant plangebied) kan echter nog oud land zijn en daarmee sporen van middeleeuwse bewoning herbergen.

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op de oudste stadsplattegrond van de stad Medemblik is de locatie van het plangebied nog net zichtbaar (afb. 5). Op de kaart zijn twee molens afgebeeld, onderdeel van het windmolencomplex van vier molenkolken die polder De Vier Noorder Koggen zou

drooghouden. Waarschijnlijk zijn deze twee molens hier na 1552 geplaatst.⁴ Ten noorden van de molens, direct tegen de dijkteer aan, staan twee gebouwen weergegeven. Aan de hand van de kaart is het niet mogelijk een uitspraak te doen over de aard van de gebouwen. Het noordelijk deel van het plangebied bestaat uit water.

Afbeelding 5. De locatie van het plangebied DEK-terrein (zwarte cirkel, bij benadering) op de kaart van Van Deventer (ca. 1560, Collectie Noord-Hollands Archief).

Op een anonieme schets van de stad uit 1588, is zichtbaar dat de molenkolk is uitgebreid tot vijf poldermolens (afb. 6). Waarschijnlijk zijn in 1584 twee exemplaren bijgebouwd en in 1585 nog een derde. Deze molens zouden tot de sloop in 1908 blijven bestaan.⁵ Opvallend aan de schets is dat het gebied rondom de molenkolk in gebruik is als schans in de belegering van de stad: de Oosterschans. De gebouwen bij de dijk zijn op de schets verdwenen.

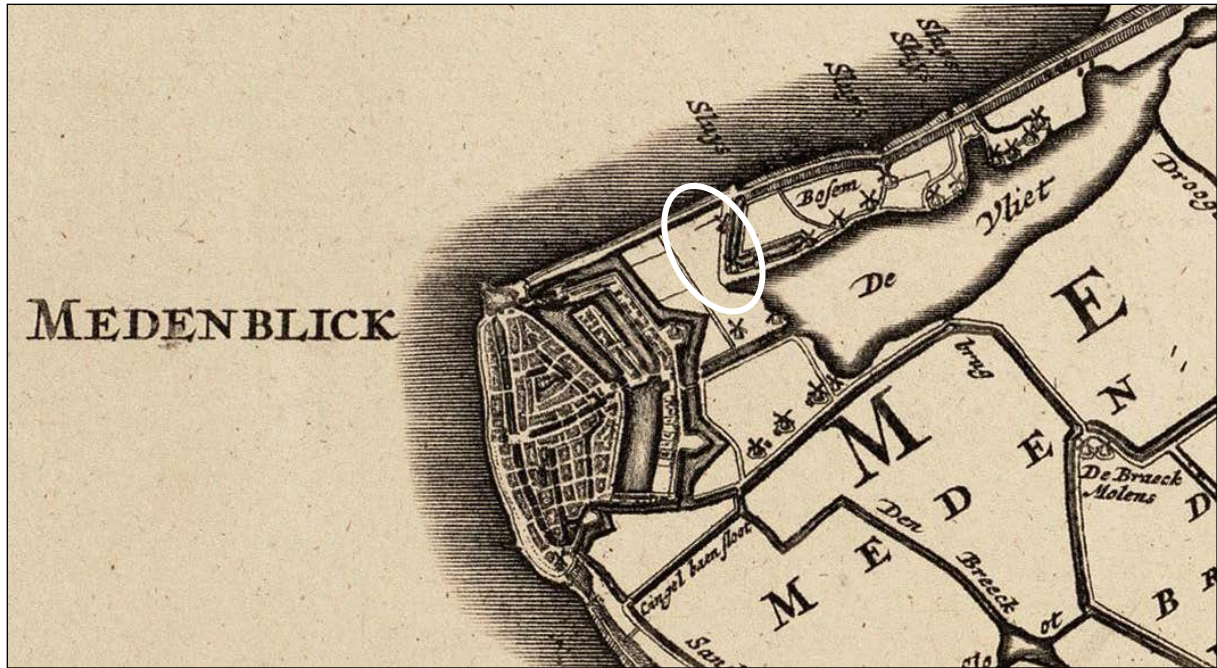
⁴ Alders 2009, 86.

⁵ Alders 2009, 87.

Afbeelding 6. De locatie van het plangebied DEK-terrein (zwarte cirkel, bij benadering) op een anonieme schets (1588, Collectie Rijksmuseum). Het noorden is links.

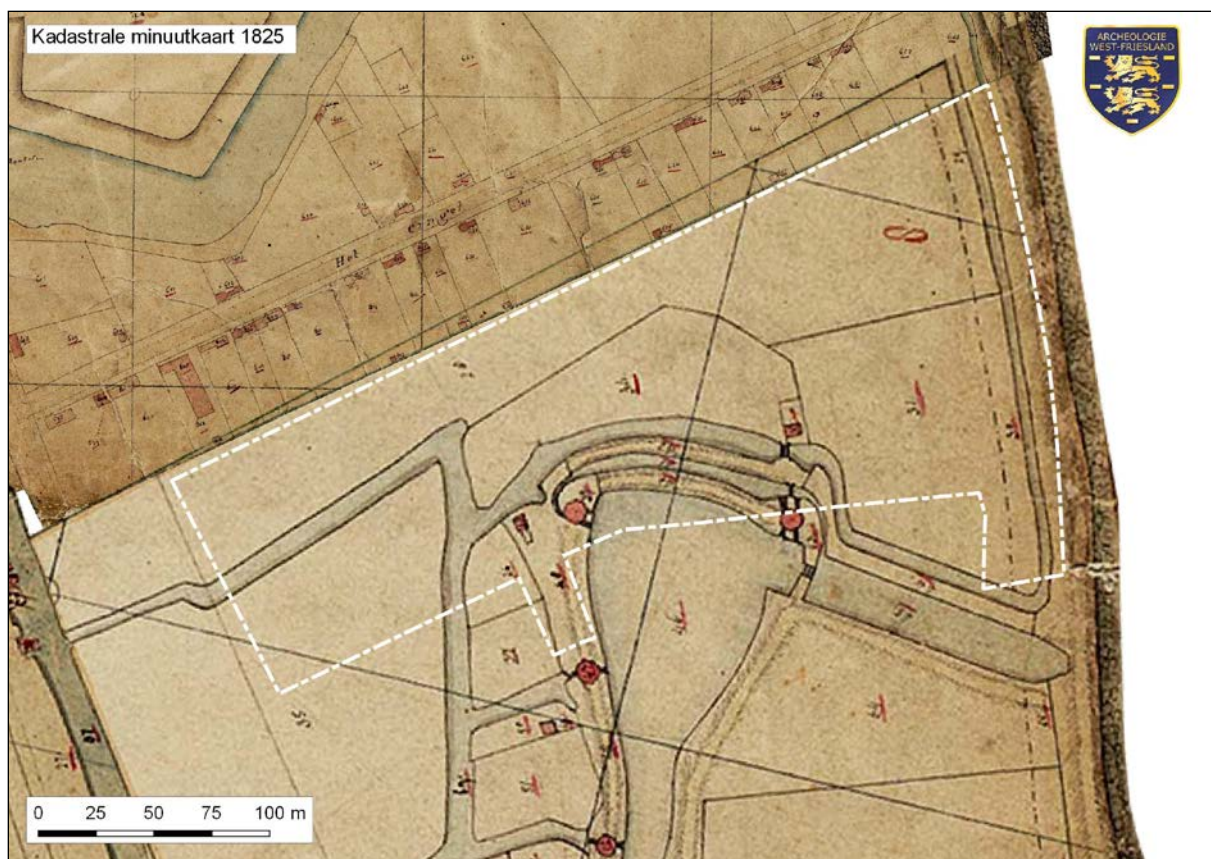
De situatie blijft nagenoeg onveranderd gedurende de daaropvolgende eeuwen. Op een kaart van het Hoogheemraadschap uit 1745 zijn de vijf oorspronkelijke molens nog steeds zichtbaar, nu aan beide kanten uitgebreid met nog meer poldermolens (afb. 7). De kaart is gebaseerd op metingen uit de periode 1660-1679 en geeft in feite de situatie in die periode weer.

Afbeelding 7. De locatie van het plangebied DEK-terrein (witte cirkel, bij benadering) op de Kaart van de Uitwaterende Sluizen van het Hoogheemraadschap (1745, Collectie HHNK).

Op de kadastrale minuutkaart uit 1825 is voor het eerst met enige precisie de locatie van de molens te bepalen (afb. 8). Eén van de molens valt in het geheel binnen het plangebied. Deze molen is waarschijnlijk tussen 1551 en 1570 gebouwd en in 1908 gesloopt (molendatabase.org, molen 14 van De Vier Noorder Koggen). Tijdens de aanleg van de sportvelden zijn enkele restanten van de fundering van de molen aangetroffen. Voor de rest zijn er enkele kleine gebouwen, waarschijnlijk bijgebouwen of eventueel molenaarswoningen, zichtbaar. Op de oorspronkelijk aanwijzende tafel (OAT) worden deze bijgebouwen vermeld als 'een opstal gebouw op een erf'.

Op basis van het historisch kaartmateriaal geldt voor delen van het plangebied voor de Nieuwe Tijd een hoge archeologische waarde. Waarschijnlijk zijn binnen het plangebied resten van scheprad watermolens (windmolens) en de bijbehorende molengangen aanwezig, die dateren uit de 16de eeuw en later. In het meest oostelijke deel van het plangebied zijn aanwijzingen van bewoning in de 16de eeuw.

Afbeelding 8. De locatie van het plangebied DEK-terrein (witte stippellijn) op de Kadastrale Minuut uit 1825.

Archeologische achtergrond

In Archis staan in de buurt van het plangebied enkele vondstmeldingen geregistreerd. Circa 200 meter ten westen van het plangebied aan de Baljuwstraat is in 1966 een muntschat van 359 zilveren munten gevonden (Archis-waarnemingsnummer 440371, AWF-vondstmeldingsnummer 1426). De munten dateerden tussen 1582 en 1715.

Net ten noordoosten van het plangebied zijn nog twee waarnemingen in de dijk zijn gedaan. De eerste waarneming betreft de resten van een houten steiger (Archis-waarnemingsnummer 46591). Helaas kon het hout niet exact worden gedateerd, maar de bomen zijn in ieder geval na 1805 geveld. De tweede waarneming betreft een vondst: een vrouwenkopje van Saintonge aardewerk (Archis-waarnemingsnummer 440329, AWF-vondstmeldingsnummer 1461). In de directe omgeving van het plangebied zijn geen opgravingen uitgevoerd.

Daarnaast zijn er binnen het plangebied diverse waarnemingen gedaan van verschillende metaalvondsten en munten door wijlen amateurarcheoloog Martien Weel (mondelinge mededeling P. Swart, Hist. Ver. Oud Medemblick).

Gespecificeerde archeologische verwachting

Binnen het plangebied zijn de resten van een scheprad watermolen met bijbehorende molengang en dijken aanwezig. Helemaal aan de oostkant van het plangebied, tegen de Westfriese Omringdijk aan, stonden in de 16de eeuw twee gebouwen. Mogelijk zijn delen van het terrein in het verleden opgehoogd met stadsafval. Voor de oostkant van het plangebied geldt een hoge verwachting voor

vindplaatsen uit de Vroege Middeleeuwen en een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd.

Op 13 januari 2016 is op het terrein een archeologische veldtoets uitgevoerd (afb. 10, blauwe stippen). Bovendien is gekeken bij de sloop van de bestaande bebouwing. Omdat deze langer duurde dan verwacht, is op 15 januari nog een bezoek aan het terrein gebracht. Tijdens de veldtoets zijn verspreid over het plangebied drie boringen gezet. Het doel van de boringen was vast te stellen in welke mate het plangebied is verstoord. De veldtoets toont aan dat in het plangebied waarschijnlijk geen sprake is van grootschalige, diepgaande verstoring. De zandlaag die is opgebracht voor de aanleg van het sportveld is op sommige delen zeer dun of zelfs afwezig, maar op andere stukken tot circa 40 centimeter minus maaiveld waargenomen. Onder de zandlaag zijn de oudere lagen nog intact. Diepere sporen zoals de molenfundering en watergangen zullen naar alle waarschijnlijkheid nog deels intact aanwezig zijn.

5. Veldonderzoek

5.1 Methode

Het Inventariserend Veldonderzoek bestond uit een booronderzoek (verkennende fase). Het doel van het verkennend booronderzoek is:

- het in kaart brengen van de ontstane verstoring van de aanleg van de huidige sportterreinen en het bepalen van de intactheid van de bodem;
- indien mogelijk het opsporen van funderingen van de molen en bijgebouwen;
- het in kaart brengen van het prehistorische landschap en daarmee de mogelijkheden voor bewoning in de Bronstijd en Vroege Middeleeuwen.

Het aantonen van kleine nederzettingsterreinen en nederzettingen zonder vondstlaag kan met deze onderzoeksmethode niet worden vastgesteld. Op basis van het verkennend booronderzoek kunnen zones worden aangewezen waar de aanwezigheid van archeologische vindplaatsen wel of niet kansrijk wordt geacht.

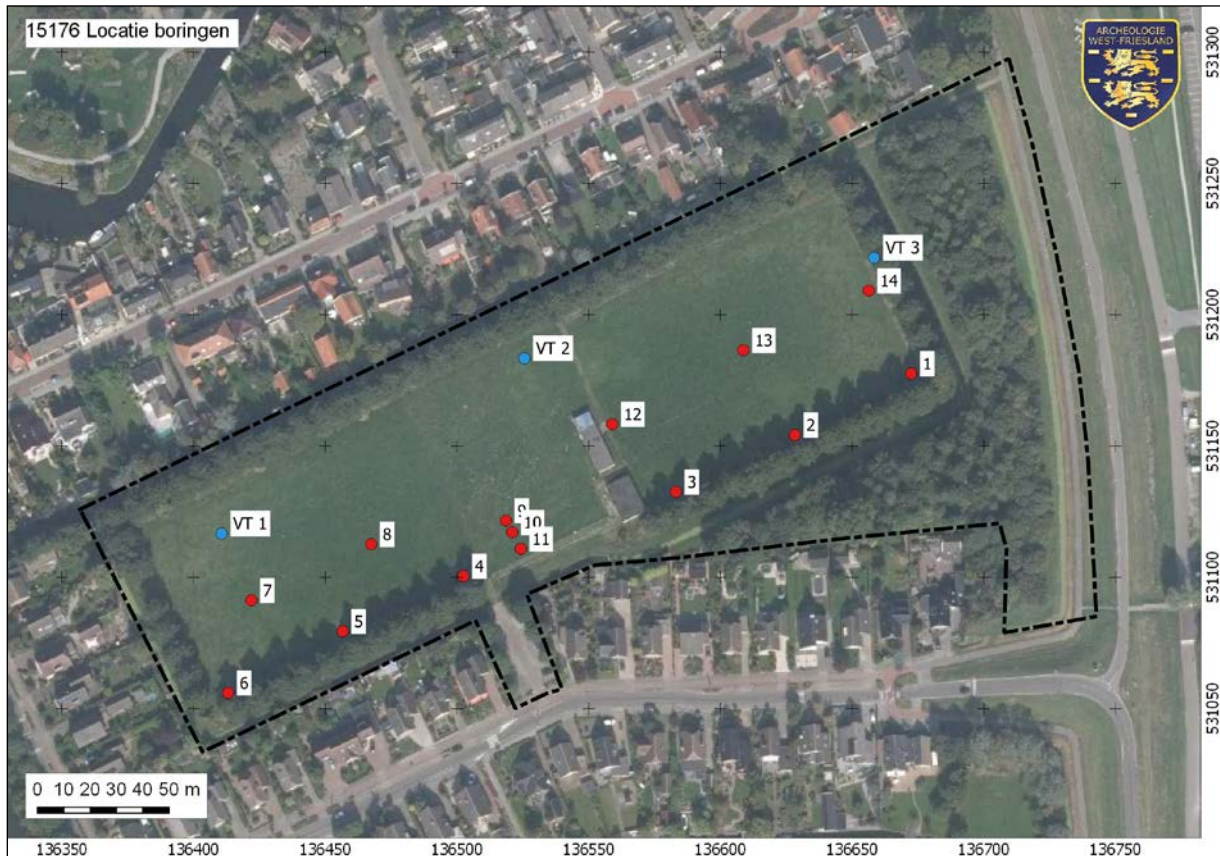

Afbeelding 9. Het plangebied DEK-terrein tijdens het booronderzoek op 17 mei 2016, richting het oosten.

Tijdens het veldonderzoek zijn 14 boringen gezet verspreid over het plangebied (zie afb. 10 en bijlage 1). Er is geboord tot maximaal drie meter minus maaiveld. Er is gebruik gemaakt van een Edelmanboor met een diameter van 7 cm en een gutsboor met een diameter van 3 cm. De boringen zijn lithologisch conform NEN 5104 beschreven (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989)

en verwerkt in het programma Deborah2 (bijlage 1). Alle boringen zijn met behulp van een GPS ingemeten (x-, y- en z- waarden). Het opgeboorde materiaal is in het veld gecontroleerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren (zoals houtskool, vuursteen, aardewerk, bot, verbrande leem en fosfaatvlekken). Tevens is aandacht besteed aan de aard van de laagovergangen en het kalkgehalte van het sediment. Er zijn geen monsters genomen.

Afbeelding 10. De locatie van de in het plangebied uitgevoerde waarnemingen. De blauwe stippen zijn de boringen van de veldtoets, de rode stippen zijn de boringen van de veldverkenning.

5.2 Resultaten

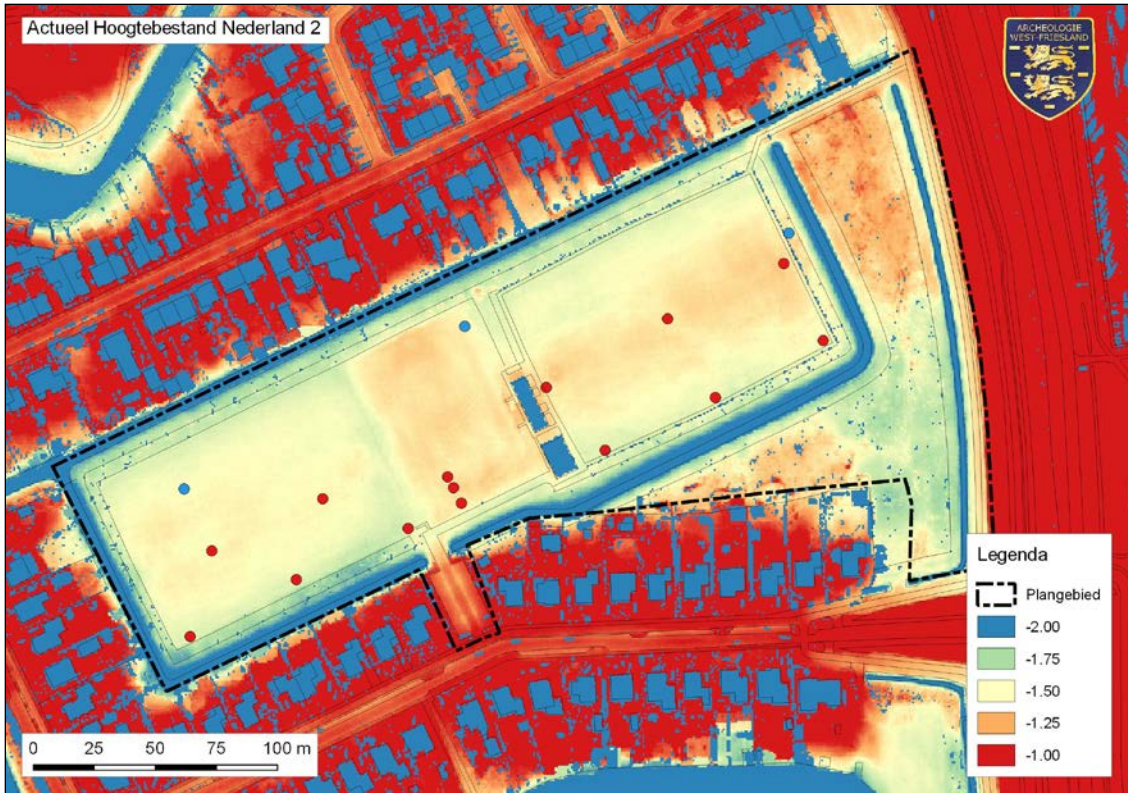
Het plangebied is in gebruik geweest als sportterrein. In januari 2016 is de aanwezige bebouwing gesloopt. De NAP-hoogtes van het maaiveld variëren tussen de 1,25 en 1,75 meter –NAP, waarbij het midden en de middelste baan van het oostelijke deel van het sportterrein het hoogst liggen. Dit is eveneens waar te nemen op het Actueel Hoogtebestand Nederland (afb. 11).

Over het algemeen bestond bij alle boringen de bovenste laag uit een bruin tot donkerbruin, matig humeus, matig siltig zeer fijn zand van circa 25 cm dik. Dit is zand dat ten behoeve van de aanleg van het sportveld is opgebracht en deels vermengd met de top van het oorspronkelijke bodemprofiel. Hieronder bevond zich in veel gevallen een menglaag waar nog wat ophoogzand in zat.

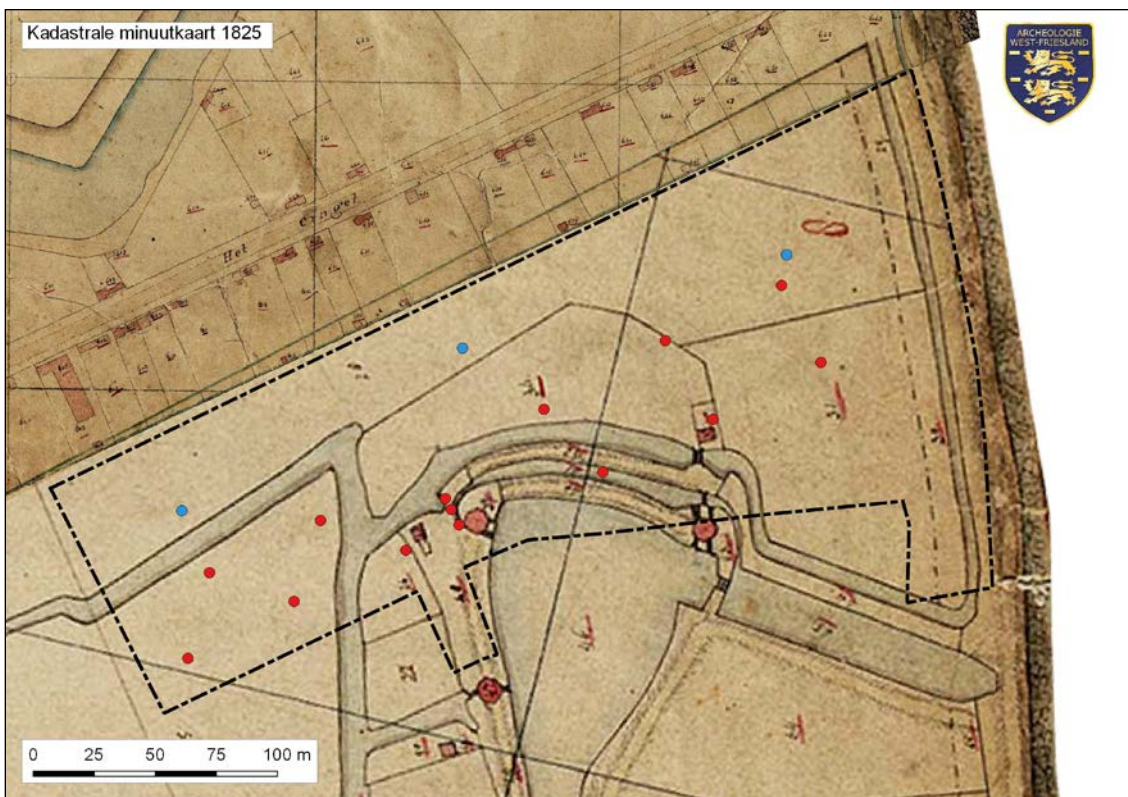
Boring 1 t/m 3 en 12 t/m 14 zijn in het oostelijk deel van het sportterrein gezet. In dit gedeelte is in de boringen een aantal menglagen te zien, waaronder zich een schone ondergrond bevindt. De menglagen zijn waarschijnlijk meerwalafzettingen. De schone ondergrond die hieronder te zien is, is de prehistorische ondergrond. Het is waarschijnlijk dat eventuele prehistorische sporen weg zijn gespoeld door deze afzettingen. In boring 1 is de overgang van meerwalafzetting naar eventueel bewoonbaar prehistorisch oppervlak niet waargenomen. In boring 2 gaat de meerwalafzetting op een diepte van 95 cm –Mv geleidelijk over in matig slappe matig siltige klei. Deze ongerijpte klei is niet geschikt geweest voor bewoning in de prehistorie. Boring 3 is vanaf 110 cm gestuit op puin. Hierboven zijn houtsnippers aanwezig. Mogelijk is deze boring in de rand van de kade gezet (zie afb. 12). Ter plaatse van boring 12 t/m 14 zijn geen aanwijzingen voor een intact landschap uit de prehistorie gevonden.

Boring 4 t/m 8 zijn in het westelijk deel van het sportterrein gezet. Ook hier zijn de meerwalafzettingen aangetoond, in de vorm van humeuze menglagen. In boring 4 en 5 is gestuit op ondoordringbaar bouwpuin. In boring 6 is een mogelijk prehistorisch niveau te zien. Deze ondergrond is echter nauwelijks gerijpt aangezien het niet boven water heeft gelegen, waardoor het ongeschikt is voor bewoning.

Boring 9 t/m 11 zijn in een dichter grid uitgezet om de funderingen van de molen op te sporen (afb. 12). Al moet er rekening worden gehouden met het feit dat de Kadastrale Minuut niet met volledige nauwkeurigheid geprojecteerd kan worden op de ligging van het plangebied, lijkt het erop dat de boringen net naast de molen zijn gezet. In deze boringen zijn verschillende fragmenten bouwpuin aangetroffen. In boring 9 is gestuit op een rode baksteen. Over het algemeen wordt voor de periode van de bouw van de fundering van de molen en molengangen verwacht dat er gebruik wordt gemaakt van kleine gele metselsteensteen, de zogenaamde 'Friese Boerengeeltjes'. Mogelijk is voor de fundering van de molen echter wel gebruik gemaakt van rode baksteen.

Afbeelding 11. De locatie van de in het plangebied uitgevoerde waarnemingen geprojecteerd op de AHN. De blauwe stippen zijn de boringen van de veldtoets, de rode stippen zijn de boringen van de veldverkenning.

Afbeelding 12. De locatie van de in het plangebied uitgevoerde waarnemingen geprojecteerd op de Kadastrale Minuut uit 1825. De blauwe stippen zijn de boringen van de veldtoets, de rode stippen zijn de boringen van de veldverkenning.

6. Conclusie en aanbevelingen

6.1 Conclusie

Het ligt in de planning om het voormalig DEK-terrein in Medemblik, van bijna 5 hectare, te ontwikkelen tot woonwijk. Op basis van het bureauonderzoek geldt voor het zuidoostelijk deel van het plangebied een middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie en een hoge verwachting voor vindplaatsen uit de Vroege Middeleeuwen en Nieuwe Tijd.

Op basis van het verkennend booronderzoek kan geconcludeerd worden dat het plangebied niet diepgaand verstoord is ten behoeve van de aanleg van het sportterrein. De oudere lagen zijn onder de (dunne) opgebrachte zandlaag waarschijnlijk nog intact waardoor diepere sporen zoals de molenfundering en de watergangen nog archeologisch waarneembaar zullen zijn. Hierbij zullen naast funderingen van de molen, resten van de kades, een bijgebouw en resten van een sluis kunnen worden aangetroffen.

In het uiterste oosten van het plangebied, ter hoogte van de huidige groenvoorzieningen, worden tevens resten verwacht van bebouwing langs de dijk. Dit is te zien op de huidige beleidskaart. Alhoewel hier geen veldonderzoek heeft plaatsgevonden wordt ervanuit gegaan dat de sporen van bewoning nog in de bodem aanwezig zijn.

Daarnaast is gebleken dat onder de meerwalafzettingen zich een mogelijk prehistorisch niveau bevindt. Dit niveau is echter ongeschikt voor prehistorische bewoning, gezien de veelal ongerijpte klei. Aanwijzingen voor bewoning uit de Vroege Middeleeuwen zijn niet aangetoond. De middelhoge verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd en de Vroege Middeleeuwen kan worden bijgesteld naar een lage verwachting.

6.2 Aanbevelingen

Voor het noordwestelijk deel van het plangebied is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Dit deel van het plangebied is vrijgesteld van archeologisch onderzoek (kleur grijs, afb. 13).

Op basis van de geplande nieuwbouw in combinatie met de hoge archeologische waarde is een archeologisch vervolgonderzoek in het kader van de AMZ-cyclus vereist in het zuidoostelijk deel van het plangebied. Dit archeologisch onderzoek dient te bestaan uit een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van vier proefsleuven van minimaal 2 meter breed (kleur groen, afb. 13) met mogelijke doorstart tot opgraven. De gespecificeerde verwachting wordt tijdens het proefsleuvenonderzoek getoetst. Indien de molens, kolken, boezemdijkjes, teerlingen, in- en uitstroomkokers, schutten of spuien tijdens het onderzoek worden aangetroffen, dient er indien het IVO-P niet voldoende informatie heeft opgeleverd een archeologische opgraving plaats te vinden.

Echter, als de resten van het bovengenoemde ensemble gaaf en representatief zijn, kan de mogelijkheid worden onderzocht om deze in situ te behouden en toe te passen in de nieuwe woonwijk. Een voorbeeld hiervan zijn de molenkolken aanwezig in Bovenkarpseel.

Als leidraad voor het proefsleuvenonderzoek dient een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen te worden opgesteld.

Archeologie West-Friesland kan een dergelijk onderzoek uitvoeren, maar het kan ook door een archeologisch bedrijf worden uitgevoerd. De kosten van een dergelijk onderzoek zijn voor rekening van de ontwikkelaar.

Op basis van het bovengenoemd archeologisch onderzoek zijn in principe twee opties mogelijk:

- Het terrein wordt vrijgegeven, omdat er geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn;
- Archeologische waarden worden opgegraven en later door de (archeologische) aannemer geamoveerd, zodat het gebied vrij van archeologische resten wordt opgeleverd.

Archeologie West-Friesland verzoekt om spoedig overleg te plegen met de projectontwikkelaar en/of koper om afspraken over het vervolgtraject te maken (M.H. Bartels, 06-30468593).

Afbeelding 13. Advieskaart met de locatie van mogelijke proefsleuven.

7. Literatuur

AHN2 (<http://www.ahn.nl/>)

Alders, G., 2009: Windmolenarcheologie aan de Oosterdijk te Medemblik, in: *West-Friesland Oud & Nieuw, jaarboek 2009*, Hoorn, 83-98.

Archis 3.0

Burck, P. du & L.W. Dekker, 1975. De bodemgesteldheid van de Vier Noorder Koggen. *Stiboka-rapport 972*, Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.

Noord-Hollands Archief

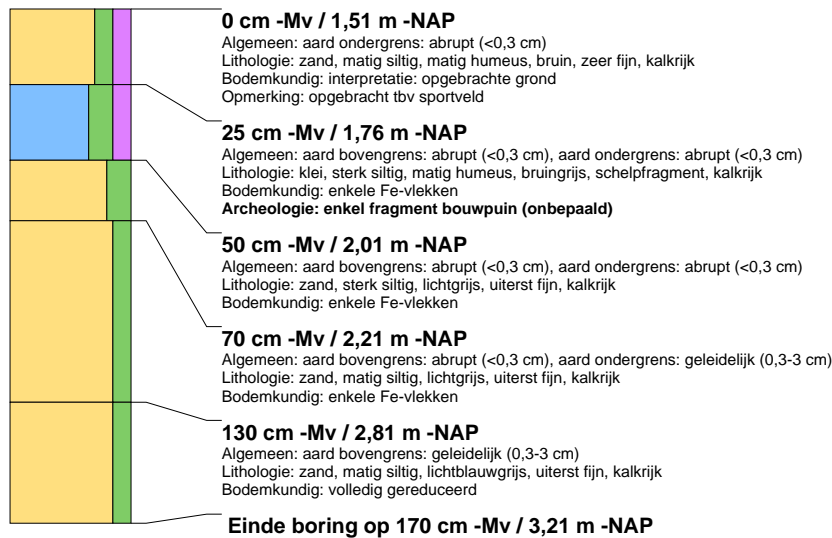
Westfries Archief

Gebruikte afkortingen

AHN	Actueel Hoogtebestand Nederland
AMK	Archeologische MonumentenKaart
ARCHIS	ARChEologisch Informatie Systeem
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
IVO	Inventariserend Veld Onderzoek
KLIC	Kabels en Leidingen Informatie Centrum
KNA	Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie
-Mv	beneden maaiveld
NAP	Normaal Amsterdams Peil
NITG	Nederlands Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen
OAT	Oorspronkelijk Aanwijzende Tafel
PvE	Programma van Eisen
SIKB	Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer
TNO	Toegepast Natuurwetenschappelijk Onderzoek
WFA	Westfries Archief

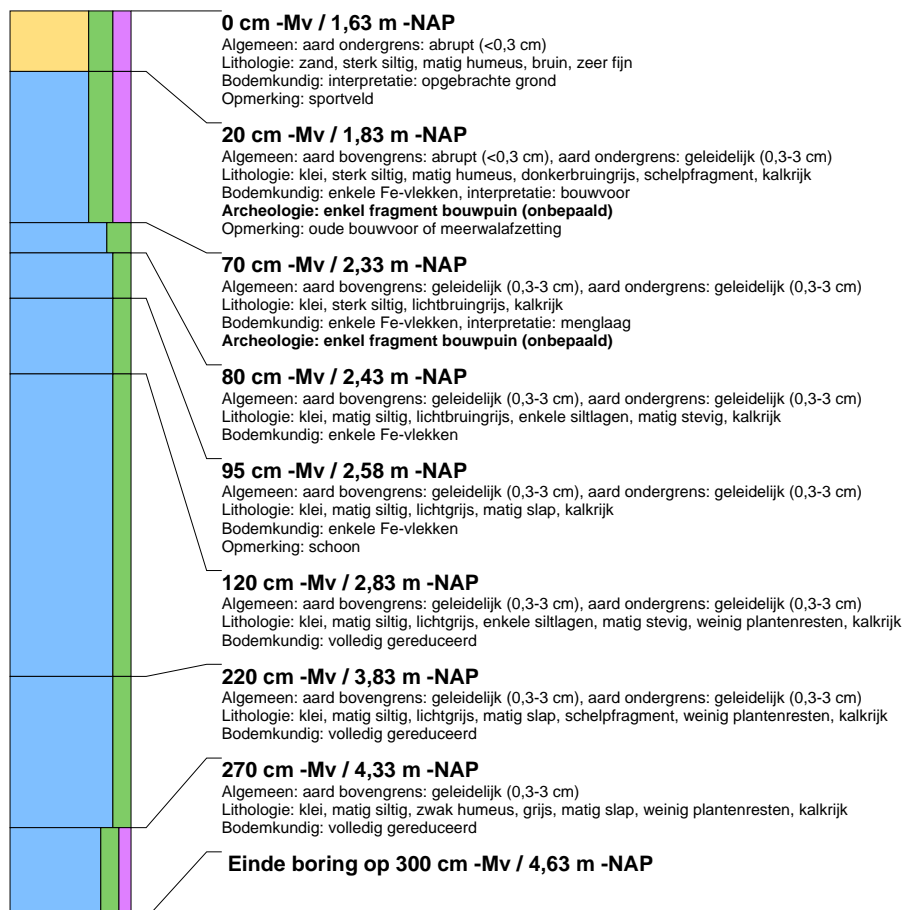
boring: 15176-1

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.672, Y: 531.178, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,51, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

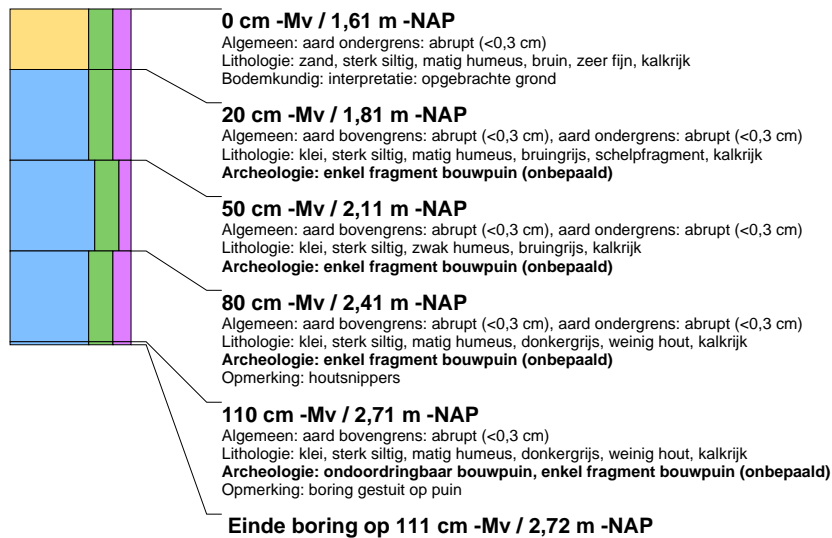
boring: 15176-2

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.628, Y: 531.154, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,63, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

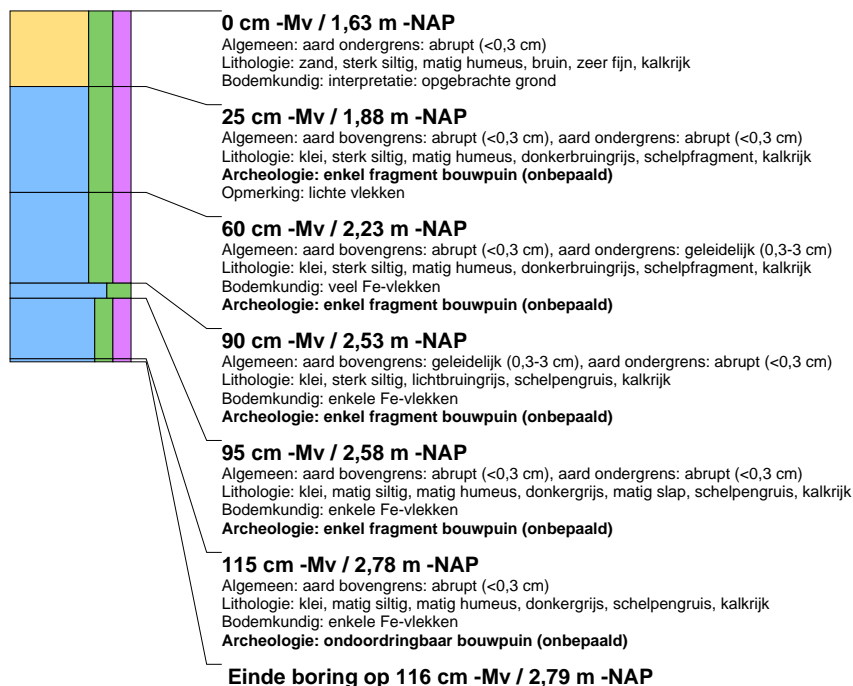
boring: 15176-3

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.583, Y: 531.133, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1.61, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

boring: 15176-4

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.502, Y: 531.100, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1.63, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

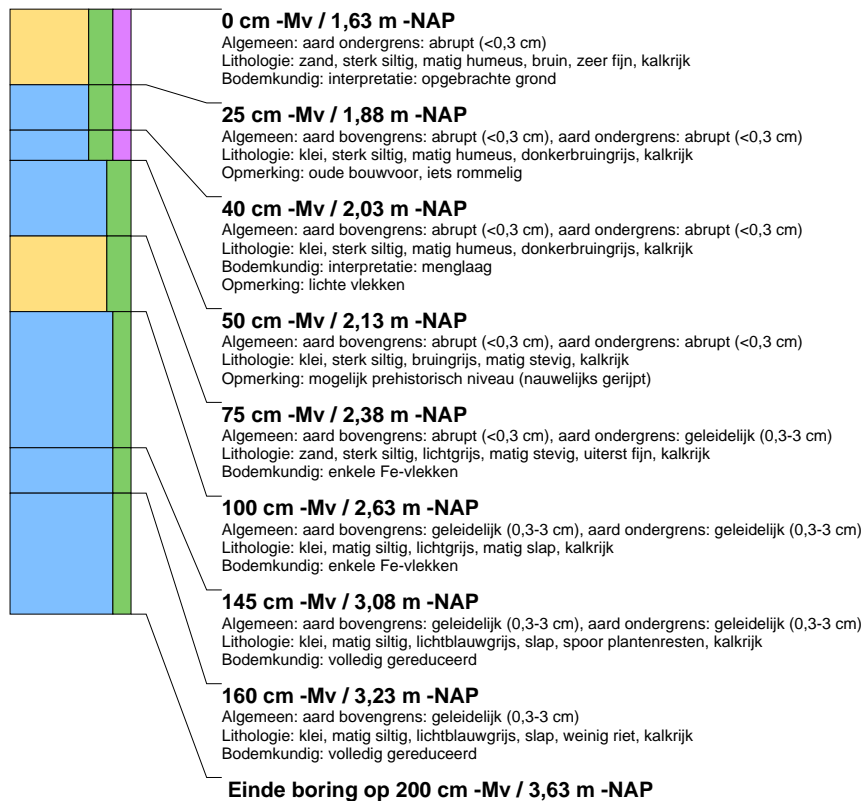
boring: 15176-5

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.457, Y: 531.079, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,63, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

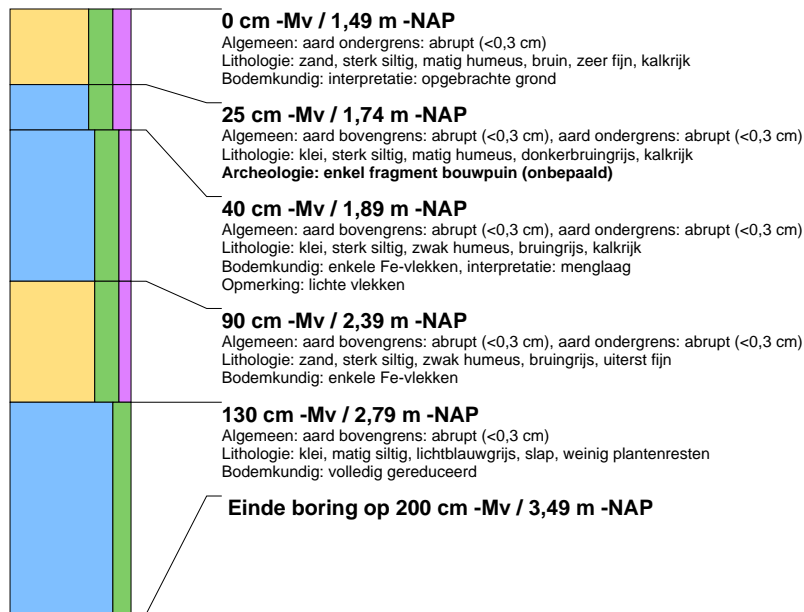
boring: 15176-6

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.413, Y: 531.056, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,63, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

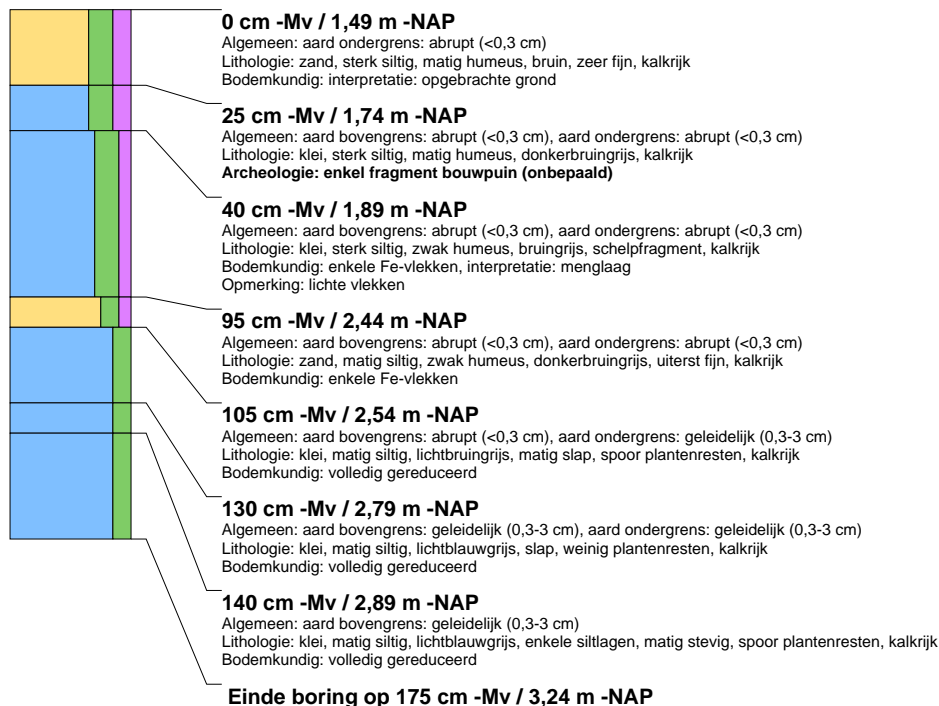
boring: 15176-7

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.422, Y: 531.091, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,49, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

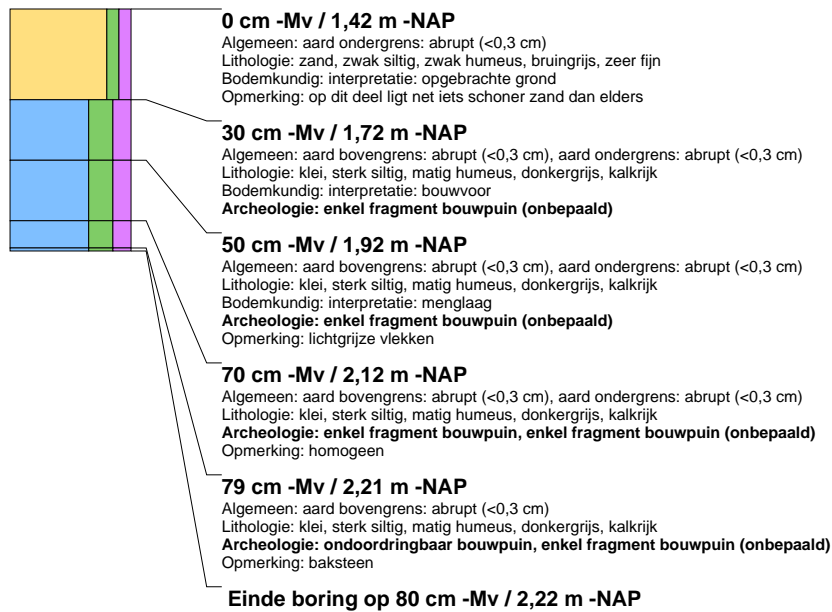
boring: 15176-8

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.467, Y: 531.112, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,49, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

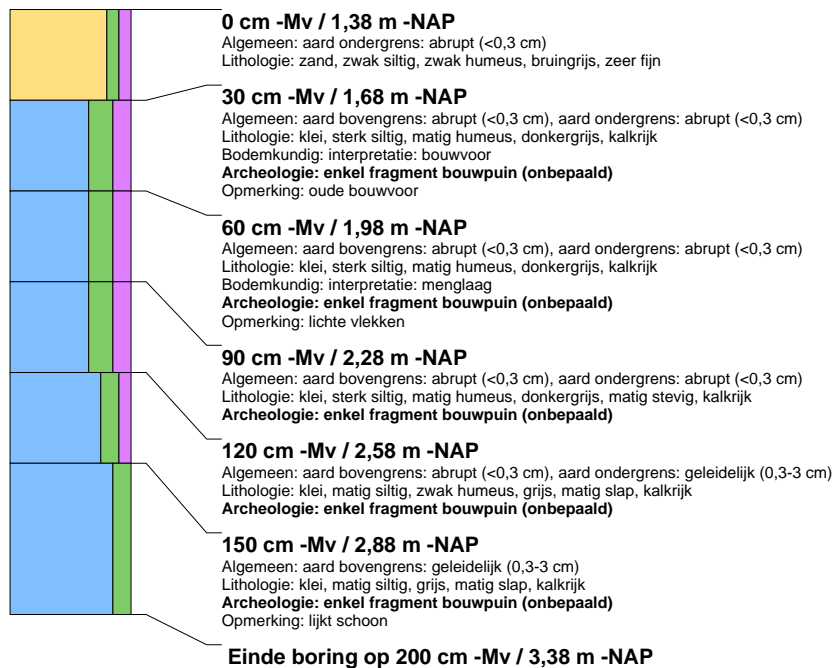
boring: 15176-9

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.519, Y: 531.122, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,42, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

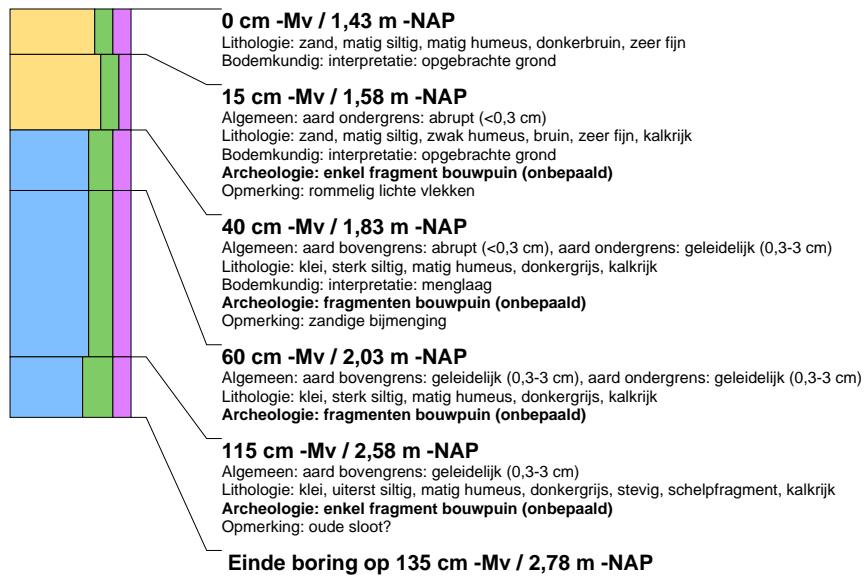
boring: 15176-10

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.521, Y: 531.117, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,38, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

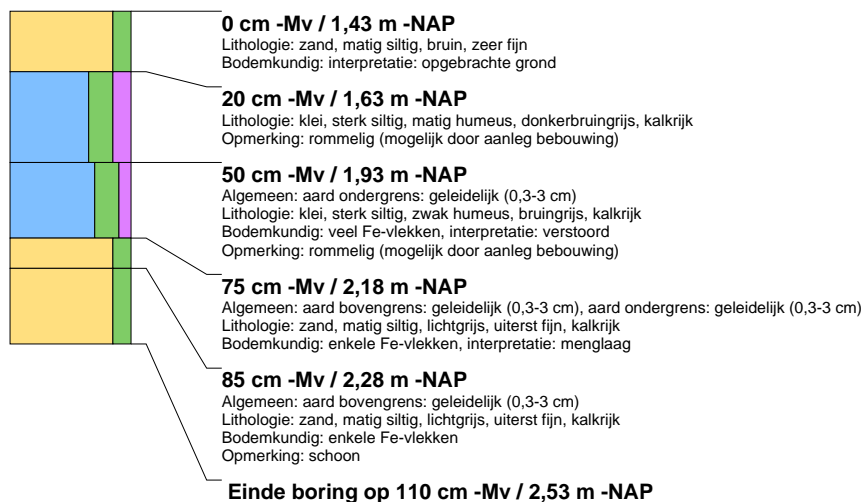
boring: 15176-11

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.524, Y: 531.111, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,43, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

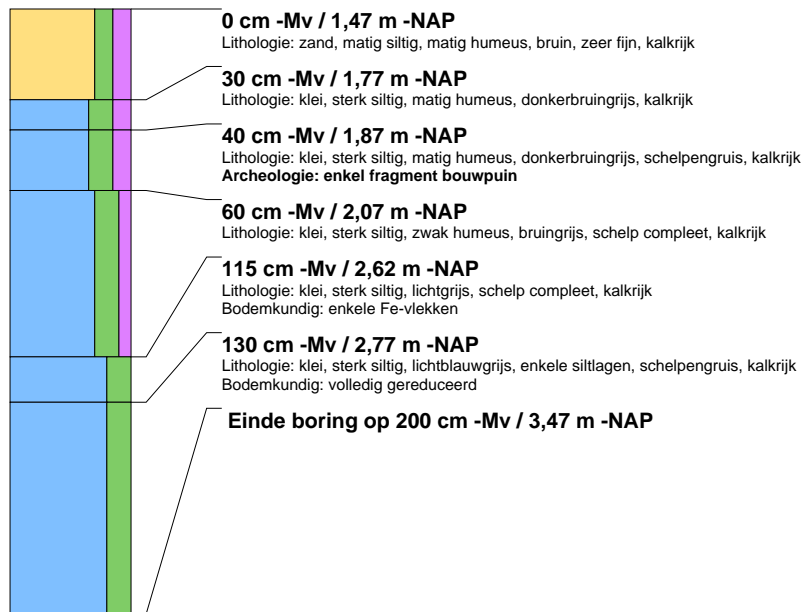
boring: 15176-12

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.559, Y: 531.158, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,43, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

boring: 15176-13

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.609, Y: 531.187, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,47, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

boring: 15176-14

beschrijver: CS/FS, datum: 18-5-2016, X: 136.656, Y: 531.209, precisie locatie: 1 m, coördinaatsysteem: Rijksdriehoeksmeting, kaartblad: 14H, hoogte: -1,32, precisie hoogte: 1 cm, referentievlak: Normaal Amsterdams Peil, methode hoogtebepaling: GPS, boortype: Edelman-7 en guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: sportterrein, provincie: Noord-Holland, gemeente: Medemblik, opdrachtgever: Gemeente Medemblik, uitvoerder: Archeologie West-Friesland

ISSN 2468-3280